

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/8/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414212580
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414212580.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti súdu o maloletého O. Y., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, ako opatrovníkom, dieťa rodičov C.. J. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., X. XXX/XX, a W.. C.. O. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., Ľ. E. XXX/X, o návrhu otca na úpravu styku s maloletým, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 29. 12. 2014, č. k. 12P/87/2014 - 13, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že otec W.. C.. O. Y. j e o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým synom O. Y., nar. XX. XX. XXXX, každú sobotu v párnom týždni v čase od 9.00 hod. do 11.00 hod. za prítomnosti matky maloletého dieťaťa, pričom dieťa prevezme na adrese trvalého bydliska matky a na rovnakom mieste ho aj odovzdá.

Matka je povinná maloleté dieťa na stretnutie riadne pripraviť.

Súd určuje, že predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia vo veci samej ohľadom úpravy styku otca s maloletým dieťaťom.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd návrh otca maloletého dieťaťa na nariadenie predbežného opatrenia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom zamietol.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že otec podal na okresný súd návrh na úpravu styku otca s maloletým dieťaťom dňa 28. 10. 2014, dňa 02. 12. 2014 podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd dočasne upravil jeho styk s maloletým dieťaťom. Poukázal na to, že matka maloletého dieťaťa mu bráni v stretávaní s ním.

Okresný súd požiadal príslušné úrady o vykonanie šetrenia v domácnosti otca a matky, pričom bolo zistené, že otec maloletého má vytvorené vyhovujúce podmienky pre pobyt maloletého dieťaťa vo svojej domácnosti, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom v správe zo dňa 04. 12. 2014 uviedol, že maloleté dieťa svojho otca nepozná, nakoľko otec sa so synom nekontaktoval viac ako tri roky. Vzhľadom na zdravie maloletého dieťaťa, ktoré nie je ohrozené, nepovažovali za vhodné riešiť úpravu styku predbežným opatrením a odporučili návrh otca ako nedôvodný zamietnuť.

Prvostupňový súd s poukazom na § 102 ods. 1 a § 75 ods. 1 O. s. p. za použitia § 76 ods. 1 písm. f), § 75 ods. 6 O. s. p. dospel k záveru, že na základe vykonaného dokazovania sa nestotožnil s návrhom otca na nariadenie predbežného opatrenia a tento zamietol z dôvodu, že nie je v záujme maloletého dieťaťa upravovať styk otca s maloletým dieťaťom prostredníctvom nariadenia predbežného opatrenia, pretože maloleté dieťa svojho otca nepozná a je potrebné vykonať podrobné dokazovanie za účelom rozhodnutia o takej forme a intervaloch styku otca s maloletým dieťaťom, ktorá bude primárne v záujme maloletého

dieťaťa. Poukázal aj na to, že rodičia maloletého dieťaťa nedokážu medzi sebou komunikovať, ani sa dohodnúť ohľadom styku otca s maloletým dieťaťom. Taktiež nemohol upraviť styk otca s dieťaťom bez prítomnosti matky, pretože dieťa svojho otca nepozná a nemohol ani upraviť styk za prítomnosti matky, pretože je predpoklad, že bude dochádzať ku konfliktom, čo bude pôsobiť na dieťa traumatizujúco.

Proti rozhodnutiu sa odvolal otec. Uznesenie žiadal zmeniť tak, že bude oprávnený stretávať sa s maloletým každú sobotu v čase od 9.00 hod. do 13.00 hod. po dobu jedného mesiaca za prítomnosti matky a po mesiaci bez prítomnosti matky každý nepárny víkend v čase od soboty od 9.00 hod. do nedele do 16.00 hod., počas letných prázdnin v čase od 15. 08. od 9.00 hod. do 30. 08. do 18.00 hod. a počas vianočných sviatkov každého roku od 25. 12. od 10.00 hod. do 29. 12. do 18.00 hod. Ako odvolací dôvod uviedol § 205 ods. 2 písm. d), f) O. s. p. S rozhodnutím sa nestotožnil, pretože matka mu odmieta stretávanie so synom, navštívili aj psychologičku na ÚPSVaR v Žiari nad Hronom dňa 14. 01. 2014, avšak bezvýsledne. Matka maloletého mu uviedla, že mu umožní vidieť syna, keď jej podpíše súhlas s vycestovaním do zahraničia.

Vzhľadom na to, že konanie vo veci samej bude prebiehať dlhšiu dobu, nie je v záujme dieťaťa, aby nepoznalo svojho otca, keď matka bráni styku. Nariadenie predbežného opatrenia je dôvodné, pretože v prípade opačného postupu by právo maloletého dieťaťa na rovnocenný styk s obidvoma rodičmi bolo porušované. Postupne by mohlo dôjsť medzi ním a synom k úplnému odcudzeniu a takáto situácia by bola skutočne veľmi ťažko napravitelná. Bol pri pôrode a v prvých mesiacoch sa synovi maximálne venoval. Rodič, ktorý s maloletým dieťaťom nežije, má právo na čo najširší kontakt, kedy v tom čase môže zabezpečovať výchovu dieťaťa. Dieťa by malo mať nielen vzor matky, ale aj otca, ktorý je pre neho v živote nenahraditeľnou osobou. Povinnosťou súdu bolo predovšetkým zabezpečiť ochranu práv a záujmov maloletého dieťaťa, ktorým je aj právo na rovnocenný styk s obidvoma rodičmi, nielen stroho konštatovať, že dieťa otca nepozná. Akékoľvek odtrhnutie od maloletého syna by ho postavilo do pozície odvrhnutého rodiča a je v záujme syna, aby poznal svojho otca, trávil s ním čas, a v tomto vidí hrozbu, ktorá odôvodňuje nariadiť predbežné opatrenie. Rozhodnutie prvostupňového súdu je v rozpore s medzinárodnými predpismi, konkrétne čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj čl. 18 ods. 1, v zmysle ktorých zmluvné štáty Dohovoru uznávajú právo oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore s jeho záujmami, obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť sa výchovu a vývoj dieťaťa.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu zmenil podľa ust. § 220 O. s. p.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že okresný súd vo veci nerozhodol správne a v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. Zároveň odvolací súd konštatuje zarážajúce stanovisko opatrovníka maloletého dieťaťa, ktoré v rozpore s Dohovorom o právach dieťaťa neodporučilo upraviť styk otca s maloletým dieťaťom, a to bez toho, aby zjavne na to existovali dôvodné obavy alebo prekážky. Okrem dôkazov vykonaných prvostupňovým súdom sa odvolací súd oboznámil aj so spisom vedeným pod sp. zn. 4P/9/2012 a 9P/52/2012, ako aj vyjadreniami otca a matky v rámci týchto konaní. Z daných spisov ako aj konaní a výpovedí rodičov odvolací súd zistil, že nemožno dospieť k záveru, že by otec nemal o maloletého záujem, práve naopak, avšak na druhej strane tu existuje určitá pochybnosť práva z dôvodu, kedy pri určení výživného sa otec bránil primeranej výške výživného, a to zrejme aj vzhľadom na skutočnosť, že mal pochybnosť o svojom otcovstve a podal návrh na zapretie otcovstva, o ktorom konaní odvolací súd nemá bližšie vedomosti pokiaľ ide o jeho výsledok.

Okrem toho je z vyjadrení rodičov zjavné, že dochádza k vzájomným rozporom a neschopnosti komunikovať a existuje náznak snahy vzájomné rozpory vybavovať prostredníctvom dieťaťa, pričom zjavne existuje tendencia matky odlúčiť dieťa od otca z dôvodu, ktorý súdu nie je dostatočne známy, ale vyplýva zo vzájomných rozporov, ktoré prekračujú prípustnú hranicu.

Okrem toho interpretácia otca a matky je odlišná a ani dokazovaním v daných veciach nebolo možné jednoznačne zistiť objektívnu pravdu.

Čo je dôležité je to, že tieto skutočnosti majú podstatný vplyv na maloleté dieťa, a to bez ohľadu na to, ktorý z rodičov má „väčšiu“ pravdu. Predovšetkým si treba uvedomiť skutočnosť, že v danom prípade to

už nie je o vzťahu rodičov, pretože už spolu nežijú, ale nemôžu zanedbať ani skutočnosť, že spolu majú dieťa, sú jeho rodičmi a preto sa tak musia správať, musia rešpektovať práva tak dieťaťa ako aj toho ktorého rodiča. Predovšetkým je to dieťa, ktoré správaním rodičov prišlo o jedného z rodičov, ak k tomu pripočítame nezodpovedné správanie sa navzájom, ktorého dieťa môže byť svedkom, v súčasnej dobe možno toto považovať za vážny problém, ktorý môže mať pre obidvoch rodičov časom vážne následky, a to vo vzťahu k zabezpečeniu výchovy maloletého, prípadne osobnú starostlivosť oň, nehovoriac o vplyve na maloleté dieťa.

Z hľadiska rozhodujúcich skutočností pri uplatnení nároku treba zohľadniť to, že existuje tu nedostatočná komunikácia rodičov, maloleté dieťa sa s otcom dlhšiu dobu nestretlo a zrejme ho ani z tohto dôvodu dostatočne nepozná. Vyjadrenie matky pri šetrení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, že má obavu z úpravy styku a že syn otca nepozná a maloletý to nerieši, nie je správne. Ani záver o tom, že otec syna nekontaktoval nemožno vykladať absolútne, pretože absentuje dôvod, prečo tomu tak nebolo, pretože z vyjadrení otca vo vyššie spomenutých konaniach vyplýva, že existovali skutočnosti, pre ktoré tomu tak nebolo, či už vzájomná komunikácia rodičov alebo iné dôvody, ktoré je potrebné zistiť vo veci samej. Avšak základnou skutočnosťou je to, že nemožno dieťa a otca vzájomne odcudziť, pričom v prípade narastania doby, kedy sa dieťa s otcom nestretáva hrá v neprospech otca, ale aj dieťaťa.

Právo styku rodiča so svojím dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností. Prvoradou skutočnosťou pri rozhodovaní je záujem maloletého dieťaťa. Právo styku vyplýva s viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, a to čl. 7, podľa ktorého dieťa má právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, čl. 8 zakotvuje právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom, a to najmä čl. 9 bod 3, kedy štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozopre so záujmami dieťaťa. Čl. 18 bod 1 priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 36 ods. 1 a § 25 ods. 4 Zákona o rodine, v zmysle ktorého ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Doteraz nebolo zistené, že by úprava styku maloletého dieťaťa s otcom mu bola na škodu alebo, že by tu existovali skutočnosti, ktoré by otca vylúčili z takéhoto práva a bol by dôvod na obmedzenie styku. Keďže takéto skutočnosti neexistujú, potom otec má základné právo vo vzťahu k maloletému dieťaťu a je potrebné túto skutočnosť rešpektovať.

Pri rozhodovaní odvolací súd prihliadol na to, že otec maloleté dieťa poznal, žil s ním v útlom veku, z dôvodov rozporov rodičov sa s ním dlhšiu dobu nekontaktoval, nie je však doteraz preukázané, a nie je to ani účelom predbežného opatrenia, z akého dôvodu to bolo. Rozhodujúce je zachovať vzťah otca a maloletého dieťaťa a tento vzťah naďalej rozvíjať. Pokiaľ by narastal čas, kedy otec nadviaže styk so svojím synom, bude to len na neprospech maloletého dieťaťa ako aj otca, nehovoriac o tom, že dĺžka tejto doby, kedy dieťa naďalej bude bez vzťahu s otcom, je v neprospech dieťaťa. Z týchto dôvodov je potrebné zabezpečiť čo najskôr ochranu práv dieťaťa zaručenú vyššie citovaným Dohovorom, a zabezpečiť stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom a vzájomné nadviazanie kontaktu. Vzhľadom na to, že ide ešte o maloleté dieťa, je zjavné, že bude potrebné v prípade problémov zabezpečiť odborníka, je však na oboch rodičoch, ako túto situáciu zvládnu, pretože maloleté dieťa zväčša a zjavne takýto problém nemá v prípade, ak je na danú skutočnosť dostatočne pripravené, je mu primeraným spôsobom vysvetlená a nie je konaná násilnou formou. Dieťa nesmie byť z danej situácie traumatizované, čo musí predovšetkým zabezpečiť matka v príprave na styk dieťaťa s otcom, dostatočne mu vopred naznačiť danú situáciu.

Odvolací súd dôrazne upozorňuje rodičov, že vzájomné konflikty pred dieťaťom nesmú riešiť, pretože to na dieťa môže mať negatívny dopad.

Odvolaací súd preto v súlade s ust. § 102 ods. 1 O. s. p. a § 76 ods. 1 písm. f) O. s. p. dočasne upravil úpravu styku medzi otcom maloletého dieťaťa a matkou z dôvodu, aby nedošlo k odcudzeniu, pretože vzhľadom na to, že maloleté dieťa sa nestretáva s otcom je potrebné tento vzťah upraviť, keďže rodičia sa na ňom nemôžu dohodnúť bez zásahu súdu. Súd pri rozhodnutí prihliadol na možnosti a potreby dieťaťa, ktoré sú garantované predovšetkým Dohovorom o právach dieťaťa, kedy dieťa má právo poznať svojich rodičov, a právo aj na starostlivosť otca, pričom bolo potrebné zohľadniť, že dieťa sa s otcom nestretáva a z tohto dôvodu upravil styk otca s dieťaťom za prítomnosti matky, aby spočiatku dieťa nebolo stresované zo stretnutia sa pre neho s nepoznaným človekom. Prítomnosť matky je potrebná práve v záujme maloletého dieťaťa, aby sa cítilo istejšie a bezpečne, pokiaľ nenadviaže bližší kontakt so svojím otcom. Súd upozorňuje, že úlohou matky v danom prípade je poskytovať maloletému dieťaťu určitý stupeň bezpečia a aktívne napomáhať v kontakte s otcom dieťaťa, avšak bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom rodičia dieťaťa riešili vzájomné problémy pred dieťaťom alebo aby dieťa bolo svedkom výmeny ich názorov. Pokiaľ prvostupňový súd konštatuje, že prítomnosť matky pri stretávaní nie je možná, pretože rodičia medzi sebou nekomunikujú, ich konanie je v neprospech maloletého dieťaťa a sami ho poškodzujú na jeho právach, čo by v konečnom dôsledku mohlo mať určitý vplyv na maloleté dieťa, ak nebudú schopní pred dieťaťom rozumne komunikovať bez vzájomných hádok, môže to nasvedčovať o mentálnej nevyzretosti rodičov a potom je na zváženie, či aj rodičovské práva nemôžu byť v budúcnosti v určitom smere obmedzené. Vzhľadom na vek dieťaťa a na to, že dieťa otca nepozná, súd upravil styk len raz za dva týždne v období dvoch hodín, aby si dieťa zvyklo postupne na pre neho novú skutočnosť. Až následne bude vhodné upraviť daný styk, napríklad bez prítomnosti matky, až na to bude dieťa pripravené, ako aj styk v širšom rozsahu. V súlade s ust. § 76 ods. 3 O. s. p. súd určil, že predbežné opatrenie bude trvať len na určený čas, to znamená do právoplatného skončenia konania o úprave styku, kde sa vykoná podrobnejšie dokazovanie. Súd prízvukuje, že úpravu styku nemožno upraviť vo všetkých podrobnostiach, a preto je na rodičoch dieťaťa, aby čas určený na styk s otcom využili plnohodnotne vo vzťahu k záujmom dieťaťa, a to aj s prihliadnutím na prípadné poveternostné podmienky a podobne.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.